

schilfers. De bolletjes, die aan lange draadvormige stelen hangen, zijn de bloeiwijzen. Ze bestaan uit mannelijke of vrouwelijke bloempjes. De eerste zijn niets dan een groot aantal meeldraden met schubben er tusschen, de laatste zijn stampers met schubben. Als uit de vrouwelijke bloempjes de vruchtjes zijn ontstaan, blijven deze als bolletjes aan de zelfde draadjes nog vaak den heelen winter aan den boom hangen.

J. v. D. VEEN.

WATERVIOLIER.

ET studeerkamertje is zoo klein en zoo duf, — en er ligt ergens onder den wijden, blauwen lentehemel een stille sloot met donker water, met elzen op den oeverkant, — daar flitsen de zonnestralen door het groen, daar kruipen waternimfen uit haar dorre hulsel, daar zingen vogeltjes hun voorjaarsliedje en daar staat de waterviolier zoo mooi te bloeien.... laten de boeken dan een poosje rusten.

Toen we nog schooljongens waren, moesten we dag aan dag langs slooten, waarin waterviolieren groeiden. Hoe dikwijls lag er een van ons voorover op den oever en reikte en reikte.... Stonden ze te ver? Een kameraad pakte onze voeten, om ons het evenwicht te helpen bewaren en dan waagden we ons, tot de kameraad ons niet meer tegenhouden kon en handen en armen de diepte in gingen. Een oogenblik later stonden we met druipende

mouwen op den weg, maar de bloemen hadden we toch nog geplukt.

De waterviolier is een bijzonder mooie plant. Met welk een ophef toonen scholieren, die haar voor 't eerst vonden, ze aan juffrouw en meester!

In de stille sloot zien we de plant in haar omgeving en ongeschonden. Waarbij zullen we haar ijle, teere bloemtuiltjes vergelijken? Bij miniatuur kerstboompjes? Oeh, waartoe ook dat vergelijken? Wordt de indruk van het schoone door de vergelijking niet vaak verminderd?

De kleur van de bloemen der waterviolier is meer roze dan lila en wel een bijzonder teer roze, zoo teer en zoo fijn, dat het niet te zeggen is. Ook is de bloemkroon niet gelijkmatig met dat zachte morgenrood getint; er is ook wit, meer naar het midden en ook nog geel, rondom de opening in het centrum.

Evenals bij de echte sleutelboemen, tot welker familie zij behoort, is de bloemkroon bij de waterviolier trompetvormig, maar de kroonbuis is tamelijk kort. Bij de geheel open bloemen valt de kroon licht af en dan gaan de meeldraden, die er innig mee vergroeid zijn, mede. De vijfslippige kelk daarentegen houdt ook na den bloei het eenigszins

Water-violier.
Naar een aquarel van BEN REITH.

WATERVIOLIER.

87

uivormige vruchtbeginsel beneden omsloten. Bij sommige exemplaren steekt de dunne stijl met knopvormigen stempel ver naar buiten en zitten de meeldraden in de kroonbuis verscholen, bij anderen zijn de meeldraden lang en de stijlen kort; precies als bij de echte primula's.

De stengelbladen van onze plant zijn alle ondergedoken en zoo fijn gedeeld, dat men ze haast veervormig samengesteld zou kunnen noemen. In het water zijn al de slipjes vlak uitgespreid en van af den oever gezien vormen ze alle te zamen een bosch van groen met donkere diepten en lichtere toppen, waarin een wereld van waterdiertjes wemelt. Op het droge gehaald, vallen de bladeren penseelvormig samen, hoewel niet zoo sterk als die der waterranonkel. Zoo'n waterplant maakt buiten haar element echt den indruk van een druipenden drenkeling; alle leden zijn slap en krachteloos. Ook de stengel van de waterviolier kan zich op het droge niet recht houden, zijn weefsel is daartoe te sappig en te teer; hij buigt of knakt.

Sommige slooten en andere stilstaande wateren zijn letterlijk gevuld met *hottonia palustris*. In den bloeitijd ziet men daar geen waleroppervlakte meer; het is alles één roze massa. Maar de planten komen mooier uit, als ze niet zoo dicht opeengepakt staan, als de gladde bloemstelen met den eidelingschen, uit kransen samengestelden bloemtros ieder afzonderlijk door het water weerkatst worden.

Weg is haar grootste bekoorlijkheid, haar slankheid en gratie, als de waterviolier door den nood gedrongen, door uitdroging van het water, waarin ze groeide, of op eenige andere wijze, landplant is geworden. Dan verdwijnt haar rijzigheid, ze wordt stijf, hard en gedrongen, — een karikatuur van zichzelf.

Nu willen we van onze mooie plant ook nog eenige schetsjes teekenen.

Thuis gekomen, op onze kamer, trachten we met behulp der schetsjes den indruk weer te geven, dien we van haar hebben en onder het uitwerken der teekening verdwijnen de wanden van ons vertrek en zijn we weer in 't vrije, blijde buiten, bij die stille, donkere sloot met zonlichtflitsen en vogelliedjes, zacht gekwaak van kikkers en droomerig gezoem van insecten. — Maar, als we klaar zijn met ons werk, bespeuren we weer de vier muren, die ons omsluiten en dan zien we meteen, dat onze teekening niets anders is dan zwarte inkt op wit papier en de werkelijkheid was levend lenteweefsel bij voorjaarsgroen en blinkend water.

G. J. MEINEN.

